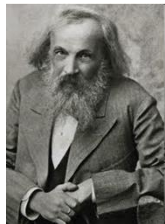

PPP 3

150 година периодног система елемената

Александар Декански

ИНТМ - Центар за електрохемију, Универзитет у Београду, Његошева 12, Београд
dekanski@ihtm.bg.ac.rs

Dmitri Mendeleev
1834 – 1907

Lothar Meyer
1830 - 1895

Децембра 2017. године, на 74. пленарном састанку Генералне скупштине УН, 2019. година је проглашена Међународном годином периодног система елемената (International Year of the Periodic Table of Chemical Elements - IYPT 2019). На тај начин обележава се 150 година од када је Димитриј Менделејејев, фебруара 1869. године, објавио свој чланак у Часопису Руског физичко-хемијског друштва, и у њему презентовао периодни закон и

периодни систем елемената. Због тога периодни систем неизоставно повезујемо са овим руским научником, као човеком који га је открио. Оно што чини периодни систем су, ништа друго него природне особине елемената - Менделејејев је то само установио и елементе на основу њих систематизовао. Истине ради, треба рећи и да је, иако је данас познат под именом Менделејева, независно и скоро истовремено (чак и неколико година раније), готово истоветни периодни систем открио и Лотар Мајер. Ово је само једно од многих истовремених и независних научних открића која су се десила у историји науке, али да би на питање ко је у ствари први открио периодни систем одговорило, треба знати и шта је претходило том открићу.

150 years of the Periodic system of elements

Aleksandar Dekanski

ICTM - Department of Electrochemistry, University of Belgrade, Njegoševa 12, Belgrade

On December 20, 2017, during its 74th Plenary Meeting, the United Nations (UN) General Assembly 72nd Session has proclaimed 2019 as the International Year of the Periodic Table of Chemical Elements (IYPT 2019). In this way we celebrate the 150th anniversary of the publication of the article by Dimitri Mendeleev (February 1869) in which he presented the periodic law and periodic system of elements. Since then, the periodic system has been inextricably linked with the Russian scientist, as the man who created it. However, the term "created" can hardly be accepted as accurate. Perhaps it is better to say that the system was "discovered" because what makes this system are the natural characteristics of the elements - Mendeleev only systematized the elements on the bases of these features. But that's not exactly true! For the sake of truth, it should also be said that almost simultaneously (even several years earlier) and independently, an almost identical periodical system "was discovered" by Lothar Meyer. To answer the question of who discovered the periodic system first, this text talks what preceded its discovery. This is just one of many simultaneous and independent scientific discoveries that have occurred in the history of science.